

Företagsamheten 2015

Mymlan Isenborg, Restaurang Surfers.
Vinnare av tävlingen Gotlands mest företagsamma människa 2014.

Gotlands län

Innehåll

1. Inledning	2
Så genomförs undersökningen	2
Vem är företagsam?	2
2. Sammanfattning	3
Gotland är Sveriges mest företagsamma län	3
Kraftig uppgång i nyföretagsamheten	3
En av Sveriges äldsta företagarpopulation	3
3. Företagsamheten fortsätter växa	4
Sveriges högsta företagsamhet	4
Hög och ökande företagsamhet bland kvinnorna	5
Gotland näst bäst på företagsamhet bland yngre	6
Mymlan ser möjligheter som andra inte ser	7
4. Kraftiga uppgångar i nyföretagsamheten	8
Stark och växande nyföretagsamhet	9
Rejäl förstärkning av kvinnornas nyföretagsamhet	9
Starkt växande nyföretagsamhet bland unga	10
5. Hög andel av de företagsamma äldre än 64 år	11
6. Appendix	12
Tillväxt	12
Avslut	13

1. Inledning

Så genomförs undersökningen

En gång om året gör Svenskt Näringsliv en mätning av den svenska företagsamheten. Statistiken hämtas vid årsskiftet av det aktuella året. Syftet med undersökningen är att studera om antalet företagsamma personer – det vill säga de som ansvarar för ett företags utveckling – ökar eller minskar, och i så fall i vilken takt förändringen sker. Uppgifterna hämtas från UC AB och sammanställs av Kreicbergs Utredning & Opinion AB.

Att mäta graden av företagande och nyföretagande på regional och lokal nivå är ofta problematiskt. Vid mätning av antal registrerade och nyregistrerade företag kan en företagare räknas flera gånger om hon eller han står som ägare till fler än ett bolag. Det gör att graden av företagande överskattas. När det gäller nyföretagande så är det ombildningarna som är problematiska. Om en enskild firma ombildas till ett aktiebolag kan det noteras som ett nytt företag även om det är samma person som driver företaget – trots att det i det här fallet inte tillkommit någon ny företagare. Det finns andra metoder – som att använda sig av samkörning av olika register för att identifiera företagare. De undersökningarna har nackdelen att de tar lång tid att sammanställa och aktualiteten i statistiken blir lidande.

Den här undersökningen mäter *företagsamma människor* – inte registrerade företag. Därför kan vi presentera om vi har fått fler företagsamma människor under 2014, både i absoluta tal och som andel av befolkningen i arbetsför ålder (16–74 år). Vi kan även se om kvinnors och ungas (16–34 år) företagsamhet har förändrats. Det förfarandet gör att vi undviker dubbelräkningar, samtidigt som statistiken håller en hög aktualitet. I årets undersökning har vi även specialstuderat andelen företagsamma som är äldre än 64 år.

Vem är företagsam?

Som företagsam räknas individer som uppfyller något av dessa kriterier:

- har en F-skattsedel
- är delägare i ett aktivt handelsbolag
- är VD eller ordinarie styrelsemedlem i ett aktivt aktiebolag.

Alla individer som uppfyller något av dessa kriterier räknas som företagsamma i denna mätning.¹ Individerna räknas bara en gång oavsett om personen ansvarar för ett eller flera företag. Av den anledningen finns det alltså fler registrerade företag än det finns företagsamma människor.

Företagsamheten är en totalundersökning. Därför kan den användas för att jämföra företagsamheten mellan olika kommuner över tid. Utifrån inhämtade data kan vi även följa *nyföretagsamheten*, det vill säga hur många nya personer som engagerar sig i företagande.

De data som har använts till den här rapporten inhämtades under januari 2015 och avser företagsamheten för år 2014. På Svenskt Näringslivs webbplats finns rapporter för Sveriges samtliga 21 län att ladda ned. På www.foretagsklimat.se kan du även se hur företagsamheten och nyföretagsamheten har utvecklats i samtliga kommuner sedan 2002.

¹ På http://www.svensktnaringsliv.se/multimedia/archive/00017/Metodbeskrivning_17119a.pdf finns en utförlig metodbeskrivning.

2. Sammanfattning

Gotland är Sveriges mest företagsamma län

Andelen företagsamma på Gotland fortsätter att öka i årets undersökning. Sammantaget är 16,5 procent av befolkningen företagsamma. Länets företagsamhet har aldrig tidigare varit högre och Gotland befäster sin position som rikets mest företagsamma region.

Gotland har även högst tillväxt av antal företagsamma kvinnor. Företagsamheten bland unga människor har också ökat något under det senaste året.

Kraftig uppgång i nyföretagsamheten

Nyföretagsamheten går framåt för alla grupper. Såväl den generella och kvinnors nyföretagsamhet har höjts relativt mycket. Men den absolut kraftigaste höjningen hittas bland den yngre populationen på ön. Endast Stockholms län har haft en högre nyföretagsamhet under året.

En av Sveriges äldsta företagarpopulation

Att den totala företagsamheten ökar beror dels på att nyföretagsamheten gått framåt men också på att färre lämnar sitt företagande. Men detta kan komma att förändras inom en snar framtid. De företagsamma på Gotland är bland de äldsta i hela Sverige. Mer än var femte av de företagsamma på ön är äldre än 64 år.

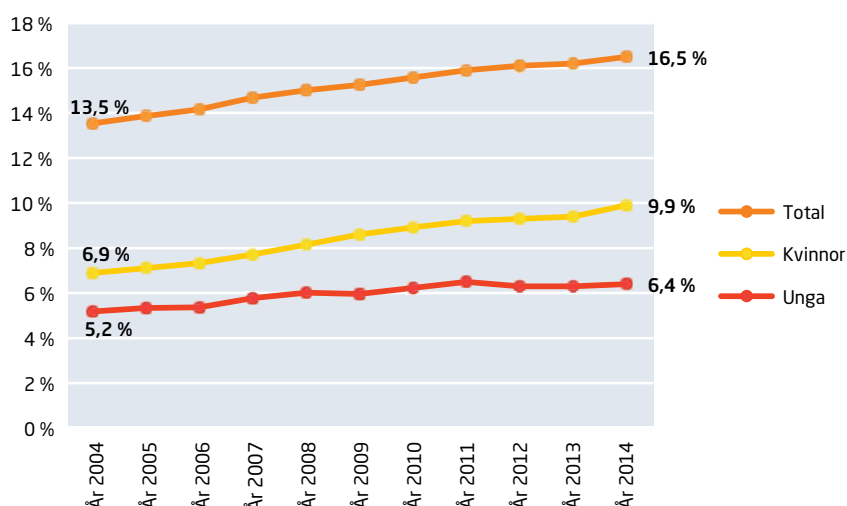
3. Företagsamheten fortsätter växa

Företagsamheten på Gotland har mer eller mindre vuxit oavbrutet under de senaste tio åren. För tio år sedan var 13,5 procent av befolkningen företagsam. Årets notering på 16,5 procent är den högsta som någonsin uppmätts i regionen.

Även kvinnornas företagsamhet i länet fortsätter att stiga. Således har aldrig heller kvinnornas företagsamhet varit högre i länet.

Även de yngres (16–34 år) företagsamhet i länet har ökat under året, om än inte lika mycket som den generella.

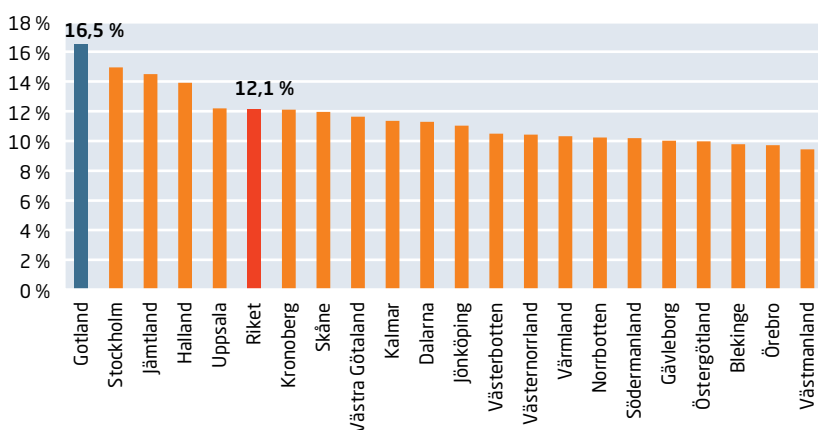
Diagram 1. Utveckling av andelen företagsamma människor av befolkningen. År 2004–2014.

Sveriges högsta företagsamhet

Antalet företagsamma i Sverige som helhet har ökat med knappt 12 000 individer under år 2014. Sammantaget finns det numera knappt 865 000 personer i landet som på något sätt ansvarar för ett företag.

Men andelen företagsamma personer varierar kraftigt mellan landets regioner. På Gotlands finns Sveriges mest företagsamma befolkning. Här ansvarar 16,5 procent av länets arbetsföra befolkning för någon typ av företag. Sammantaget finns det för närvarande cirka 7 000 företagsamma personer på Gotland, en ökning med cirka 100 personer sedan förra året.

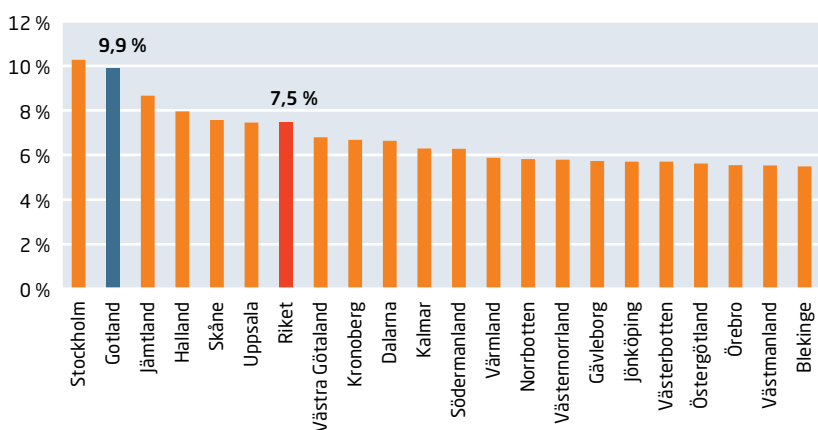
Diagram 2. Andel företagsamma människor av befolkningen per län (16-74 år). År 2014.

Hög och ökande företagsamhet bland kvinnorna

Att kvinnor deltar i företagandet i en högre utsträckning är en nödvändighet för att Sveriges företagande ska nå en europeisk nivå.² Sedan 2000-talets början har kvinnorna blivit alltmer företagsamma, även om det fortfarande är en bra bit kvar till männens delaktighet i företagandet.

I riket som helhet finns det nu drygt 262 000 företagsamma kvinnor, vilket motsvarar 7,5 procent av den kvinnliga befolkningen i arbetsför ålder.

Efter Stockholms län har Gotland den mest företagsamma kvinnliga befolkningen. En stark uppgång under året har lett till att det nu finns cirka 2 100 företagsamma kvinnor på ön, vilket motsvarar närmare 10 procent av de arbetsföra kvinnorna.

Diagram 3. Kvinnors företagsamhet i andel av den kvinnliga befolkningen per län (16-74 år). År 2014.

² Enligt Eurostat var 5,3 procent av kvinnorna i EU i åldersgruppen 15-74 år heltidsföretagare 2013. I Sverige var motsvarande siffra 3,8 procent.

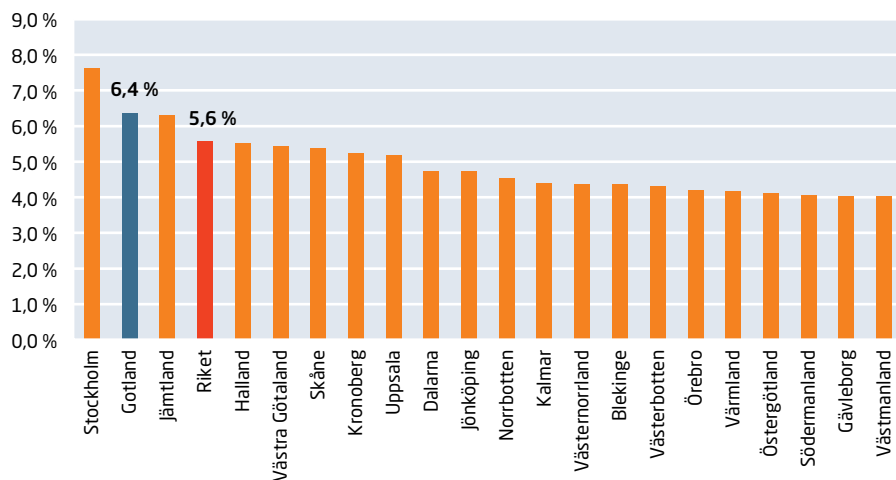
Gotland näst bäst på företagsamhet bland yngre

Yngre individer ansvarar för företag i en klart lägre utsträckning av förklarliga skäl. Men ett tidigt inträde i företagandet ger värdefull erfarenhet för individerna som kan användas för framtida företagssatsningar.

I hela Sverige finns det knappt 131 000 företagsamma personer som är yngre än 35 år. Det motsvarar 5,6 procent av befolkningen.

Även när det gäller den yngre företagsamheten är Gotland näst bäst, efter Stockholm. Det finns 760 företagsamma individer som är yngre än 35 år vilket motsvarar 6,4 procent av den unga populationen.

Diagram 4. De yngres företagsamhet i andel av befolkningen per län (16-34 år). År 2014.

Mymlan ser möjligheter som andra inte ser

”I varje situation finns en möjlighet och det gäller att utnyttja den. Det är stor skillnad mellan en traditionell anställning och att vara en entreprenör med jobbet som både passion och hobby”, säger Mymlan Isenborg. Hon är Gotlands mest företagsamma människa 2014.

Mymlan driver och äger sedan många år tillbaka Restaurang Surfers i Visby, samt sedan i december 2014 en systerrestaurang i Stockholm. Förebilden för restaurangerna finns i provinsen Sichuan i Kina.

”

”För att det ska gå bra måste du verkligen älska det du gör och hundra-procentigt tro på din idé.”

I sin egen ledarroll försöker hon ”lyssna in och vara lyhörd”. Det är också något juryn tagit fasta på och konstaterar att ”hon tar hand om sin personal på ett sätt som gör att alla känner sig sedda” och att ”den unga personalen växer i sina roller under hennes vingar”.

Mymlan Isenborgs tips till den som funderar på att starta företag är att redan på förhand inse att företagarnas liv ofta är en berg-och-dalbana.

- Man ska vara ärlig och säga att alla nog inte passar som företagare. För att det ska gå bra måste du verkligen älska det du gör och hundra procentigt tro på din idé. Tänk också på att du förmodligen måste jobba väldigt många timmar varje dygn, påpekar hon.

När det är högsäsong på sommaren har Surfers 26 anställda. Under resten av året är antalet förstås klart lägre. Genom att numera ha ännu en restaurang ökar möjligheterna.

- Med två restauranger kan vi erbjuda fler heltidstjänster genom att flytta medarbetare mellan Visby och Stockholm, förklarar Mymlan Isenborg.

Baserad på artikel av Sören Karlsson 2014

Juryns motivering:

Mymlan är en chefsförebild. Hon tar hand om sin personal på ett sätt som gör att alla känner sig sedda. De unga i personalen växer i sina roller under hennes vingar.

4. Kraftiga uppgångar i nyföretagsamheten

Med *nyföretagsamma* avses de personer som blivit företagsamma under det senaste året. Vi skiljer här på *genuint nyföretagsamma* personer och *inflyttare* till kommunen.

- **Genuint nyföretagsamma** personer är sådana som någon gång under innevarande år blev ansvariga för någon typ av företag (men som inte var det innan).
- **Inflyttare** till kommunen är personer som var ansvariga för ett företag under förra året, men som under innevarande år flyttat till en annan kommun. På länsnivå och riksnivå redovisas enbart de genuint nyföretagsamma.³

Efter två år av nedgång i nyföretagandet har den stigit rejält i årets undersökning. Sammantaget har knappt 500 personer blivit företagsamma på Gotland under året. Det motsvarar 11,1 personer per 1 000 invånare. Räknar vi även in inflyttare hamnar siffran på 13,8 nyföretagsamma per 1 000 invånare vilket tabellen nedan visar.

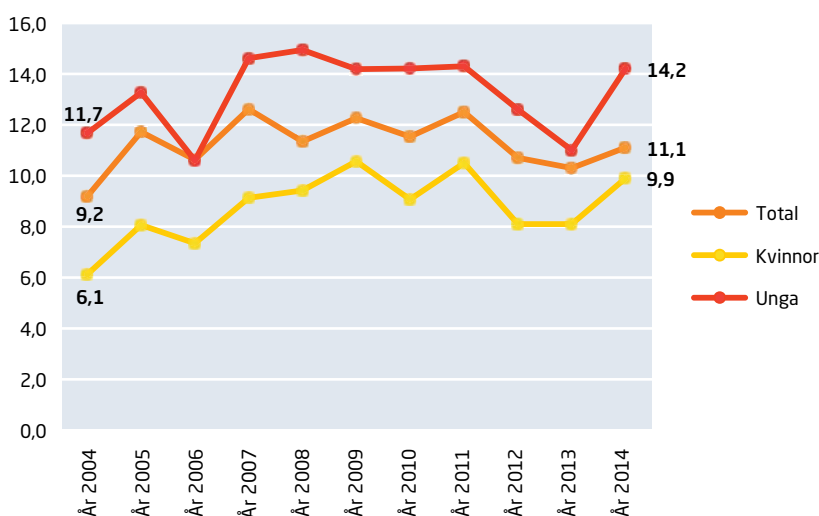
Tabell 1. Antal nyföretagsamma människor per 1 000 personer. År 2014.

	Genuint nya	Inflyttade	Totalt nya	Per 1 000 inv
Gotland	467	118	585	13,8

Även kvinnors nyföretagsamhet har ökat. Årets notering på 9,9 nyföretagsamma kvinnor per 1 000 invånare är en kraftig ökning från förra året.

Allra mest har den yngre nyföretagsamheten i länet ökat, från 11,0 till 14,2.

Diagram 5. Antal nyföretagsamma personer per 1 000 invånare (16-74 år). År 2004-2014.

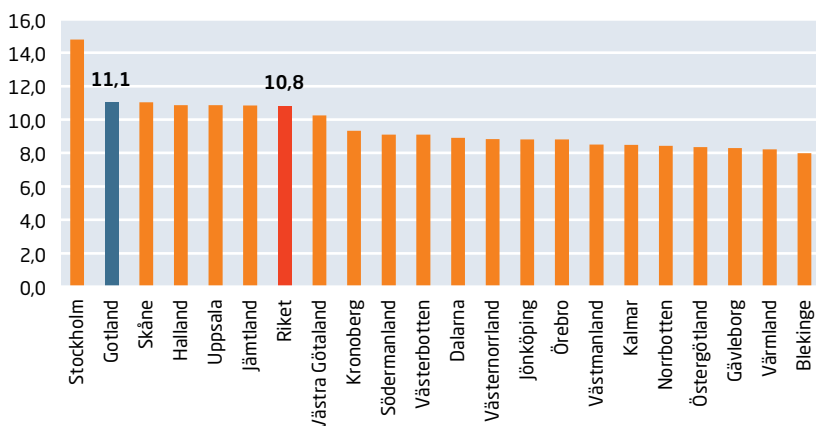
³ Orsaken är att om det sker flyttningar mellan kommuner i samma län skulle länets nyföretagsamhet kraftigt överskattas om dessa personer inkluderades.

Stark och växande nyföretagsamhet

I riket som helhet valde cirka 77 000 nya personer att börja ansvara för ett företag i någon form. Det är en mer eller mindre oförändrad nivå jämfört med förra året. Men eftersom vi haft en positiv befolkningsstillväxt under året har nyföretagsamheten backat i förhållande till befolkningen. I relation till befolkningen i arbetsför ålder valde 10,8 personer per 1 000 invånare att bli företagsam.

Gotlands län har rikets näst högsta nyföretagsamhet med 11,1 nyföretagsamma per 1 000 invånare under mätperioden. Återigen är det endast Stockholms län som visar ett högre resultat.

Diagram 6. Antal nyföretagsamma per 1 000 invånare (16-74 år). År 2014.

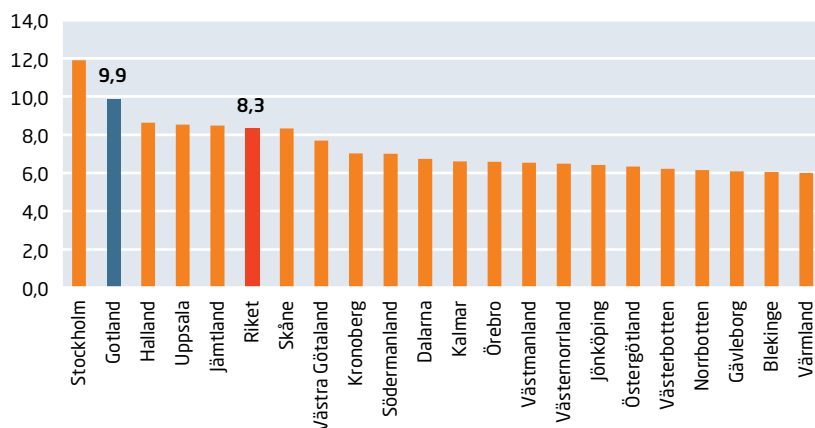

Rejäl förstärkning av kvinnornas nyföretagsamhet

Som vi tidigare nämnde är det låga företagandet i Sverige en funktion av framförallt kvinnornas låga deltagande. En högre nyföretagsamhet bland kvinnor ger givetvis större möjligheter till en långsiktig högre tillväxt av kvinnors företagsamhet.

I riket som helhet valde drygt 29 300 kvinnor att bli ansvarig för ett företag under det senaste året. I förhållande till den kvinnliga befolkningen i arbetsför ålder uppgick nyföretagsamheten till 8,3 nyföretagsamma per 1 000 invånare.

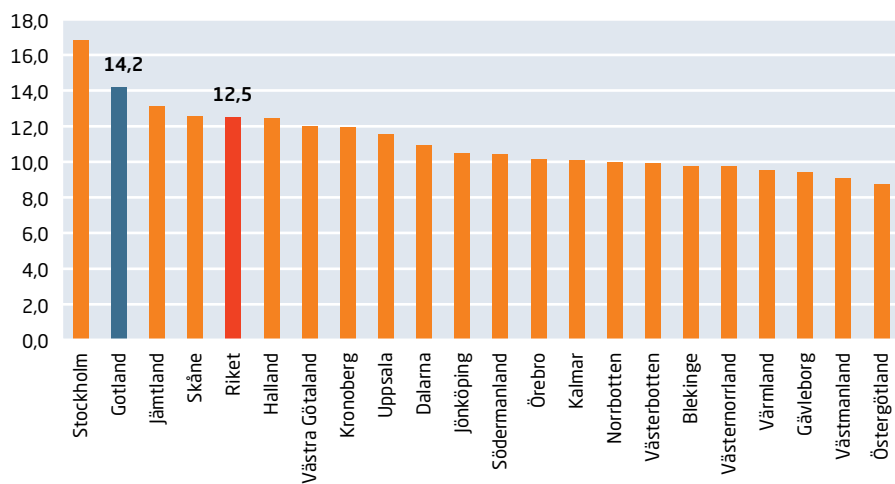
Gotland uppvisar även rikets näst högsta nyföretagsamhet bland kvinnor. Antalet nyföretagsamma kvinnor i länet uppgick till cirka 200 under det senaste året. Det motsvarar 9,9 nyföretagsamma kvinnor per 1 000 invånare.

Diagram 7. Kvinnors nyföretagsamhet per 1 000 invånare (16-74 år). År 2014.

Starkt växande nyföretagsamhet bland unga

I Sverige beslöt cirka 30 000 personer yngre än 35 år att bli ansvariga för ett företag under det senaste året. I förhållande till befolkningen i arbetsför ålder uppgick nyföretagsamheten till 12,5 per 1 000 invånare.

Gotland har landets näst högsta nyföretagsamhet även bland de yngre. Antalet nyföretagsamma unga i länet uppgick under det senaste året till 14,2 per 1 000 invånare. Det är en kraftig uppväxling jämfört med förra året.

Diagram 8. De yngres nyföretagsamhet per 1 000 invånare (16-34 år). År 2014.

5. Hög andel av de företagsamma äldre än 64 år

En bidragande orsak till att företagsamheten ökat under de senaste åren är att antalet personer som avslutat sitt företagarengagemang minskat. Men detta kan komma att förändras inom den närmaste framtiden. Anledningen är att företagarpopulationen blir allt äldre och förr eller senare kommer pensionsplanerna att omsättas i praktiken för de äldre företagarna. För att dessa avgångar inte ska påverka företagsamhetens nivå negativt måste givetvis nyföretagsamheten öka betydligt fortare än befolkningstillväxten.

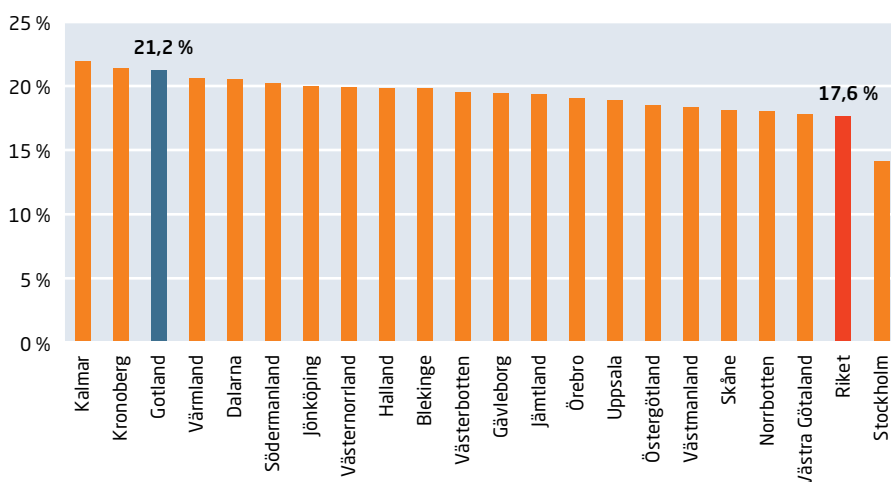
Att företagarpopulationen verkligen blir äldre kan till exempel utläsas av SCB:s arbetskraftsundersökningar. Sedan år 2005 har antalet företagare som är äldre än 64 år ökat med hela 67 procent. Samtidigt har hela företagarpopulationen endast ökat med 8 procent.

Denna bild bekräftas av företagsamhetsundersökningen. Förra året fanns det cirka 145 000 företagsamma personer i Sverige som var äldre än 64 år. I årets undersökning har antalet stigit till 152 500. Det motsvarar 17,6 procent av samtliga företagsamma individer.

Mer än en femtedel av de företagsamma personerna på Gotland är äldre än 64 år. Det är den tredje högsta noteringen i hela Sverige. Även om nyföretagsamheten är relativt hög på ön kan den höga andelen äldre ställa till det när dessa börjar gå i pension.

Gotlands nyföretagsamma personer är samtidigt i genomsnitt äldre än i riket som helhet. På Gotland är en nyföretagsam person i genomsnitt 41,3 år, att jämföra med riket där denne är 40,6 år. Även de som avslutar sitt företagande är också i genomsnitt äldre i länet, 52 år jämfört med 48 år i riket.

Diagram 9. Andel äldre företagsamma personer (+64 år). År 2014.

6. Appendix

I huvudrapporten redovisade vi hur företagsamheten utvecklats i relation till befolkningstillväxten. I detta appendix redovisar vi de diagram och tabeller som avhandlar hur företagsamheten utvecklats i absoluta tal. Dessa förändringar kan gå åt olika håll. Även om antalet företagsamma ökar (vilket de gör i samtliga län förutom ett i årets mätning) kan företagsamheten som andel av befolkningen ändå minska eller vara oförändrad. Detta inträffar då befolkningen ökar i snabbare eller i samma takt som företagsamheten gör.

Appendixet innehåller slutligen statistik över de personer som bestämt sig för att avsluta sitt företagarengagemang. I likhet med nyföretagsamheten finns det även två sorters avslutare på kommunnivå: Dels de som inte längre klassificeras som företagsamma enligt våra kriterier, dels de som flyttat från en kommun till en annan och således fortsätter sin företagsamhet, fast i en annan kommun.

Tillväxt

Diagram 10. Tillväxt av antal företagsamma personer per län. År 2014.

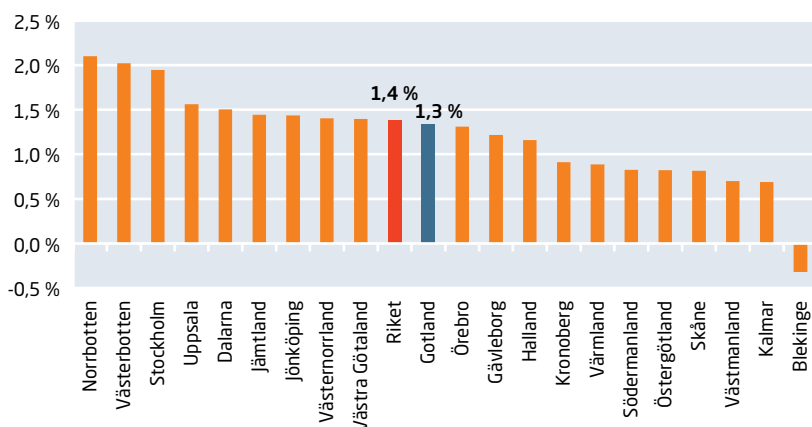
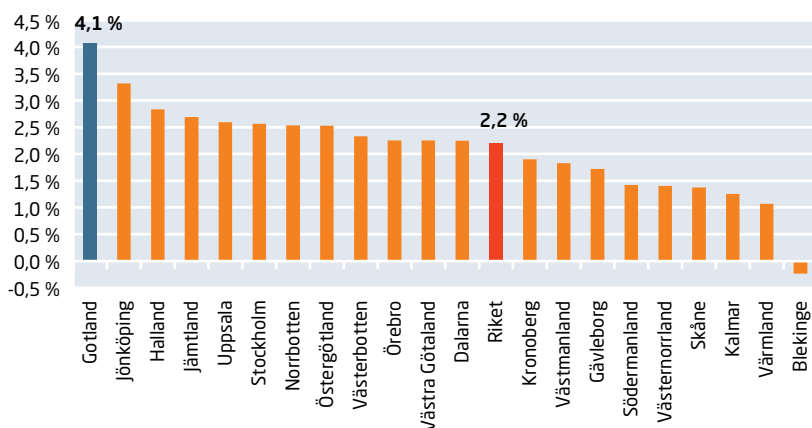
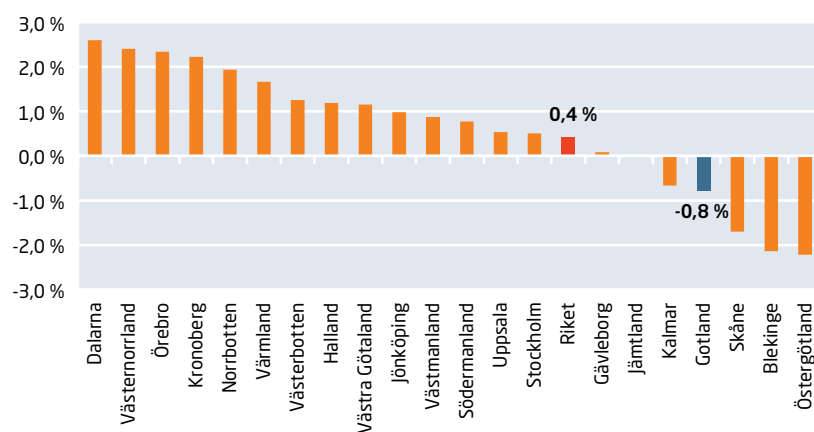

Diagram 11. Tillväxt av antal företagsamma kvinnor per län. År 2014.

Diagram 12. Tillväxt av antal yngre företagsamma personer per län. År 2014.

Avslut

Tabell 2. Antal avslutare per 1 000 invånare. År 2014.

Kommun	Genuina avslutare	Utflyttade	Totalt avslut	Per 1 000 inv	Kvinnor	Unga
Gotland	383	110	493	11,7	8,4	10,1

www.svensktnaringsliv.se

Storgatan 19, 114 82 Stockholm

Telefon 08-553 430 00